

Bruksela, 4 października 2018 r.
(OR. en)

12828/18

INF 176
API 107

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej, podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU
Data otrzymania:	3 października 2018 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2018) 663 final
Dotyczy:	Sprawozdanie Komisji dotyczące stosowania w 2017 r. rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2018) 663 final.

Załącz.: COM(2018) 663 final

Bruksela, dnia 3.10.2018 r.
COM(2018) 663 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI

**dotyczące stosowania w 2017 r. rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 w sprawie
publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji**

WPROWADZENIE

W 2017 r. Komisja Europejska w dalszym ciągu wypełniała swoje bezwzględne zobowiązanie do zapewnienia większej przejrzystości i rozliczalności. Jednym ze sposobów realizacji tego celu jest wspieranie skutecznego wykonywania prawa dostępu do dokumentów¹ przechowywanych przez instytucje UE. Prawo to jest zapisane w art. 42 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 15 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i rozporządzeniu (WE) nr 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji².

Szeroko zakrojony program na rzecz przejrzystości

Komisja Europejska podjęła szereg ważnych działań służących zwiększeniu przejrzystości swoich procesów stanowienia prawa i wdrażania polityki, między innymi w kontaktach z zainteresowanymi stronami i lobbystami.

W 2017 r. Komisja Europejska w dalszym ciągu realizowała swój Program lepszego stanowienia prawa, którego celem jest usprawnienie prac Unii Europejskiej i zwiększenie ich przejrzystości, ze szczególnym uwzględnieniem podejmowania działań w sposób uproszczony oraz jedynie w przypadku, gdy jest to istotne dla obywateli. Od 2017 r. Program sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT) Komisji ma na celu identyfikację możliwości wprowadzania uproszczeń i zmniejszania niepotrzebnych kosztów za każdym razem, gdy Komisja Europejska proponuje dokonanie przeglądu obowiązującego prawa. Inicjatywy podejmowane w rezultacie tych działań są co roku włączane do programu prac Komisji i mogą być monitorowane za pomocą tablicy wyników REFIT.

W ramach REFIT Komisja Europejska koncentruje się w szczególności na tych obszarach, w których przedsiębiorstwa i inne zainteresowane strony dostrzegają nadmierne koszty i obciążenia. W tym celu Komisja Europejska stworzyła platformę internetową zapewniającą wszystkim osobom możliwość przedstawiania sugestii i zasięgania porad grupy ekspertów wysokiego szczebla, tj. platformę REFIT. Od momentu powstania platforma REFIT przyjęła 58 opinii bazujących na ponad 280 sugestiach publicznych dotyczących sposobów poprawy skuteczności i wydajności prawa Unii.

W kwietniu 2016 r. trzy instytucje zawarły Porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie lepszego stanowienia prawa. W trakcie 2017 r. kontynuowano prace między instytucjami nad koncepcją wspólnej bazy danych aktów ustawodawczych, przewidzianej w porozumieniu. Zgodnie z porozumieniem obecnie trwają prace nad określeniem szczegółowej specyfikacji i rozpoczęciem opracowywania nowego narzędzia, którym będzie przyjazny użytkownikowi portal, skierowany do ogółu społeczeństwa, zapewniający łatwy dostęp do informacji na temat procesów ustawodawczych będących w toku, przedstawionych w formie osi czasu i zawierających linki do bardziej szczegółowych źródeł.

¹ Prawo dostępu do dokumentów przysługuje obywatelom UE i osobom zamieszkałym lub mającym siedzibę w jednym z państw członkowskich. Ponadto prawo to przysługuje również obywatelom i osobom prawnym z państw trzecich niezamieszkałym ani niemającym siedziby w państwie członkowskim.

² Dziennik Urzędowy L 145 z 31.5.2001, s. 43 (zwane dalej „rozporządzeniem 1049/2001”).

W grudniu 2017 r. uruchomiono nowy internetowy międzyinstytucjonalny rejestr aktów delegowanych³. Jest to wspólne narzędzie Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej, które umożliwia dostęp do aktów delegowanych na każdym etapie ich powstawania, od planowania przez Komisję Europejską po publikację w Dzienniku Urzędowym. Tym samym rejestr zwiększa przejrzystość przygotowywania, przyjmowania i kontroli aktów delegowanych i służy jako kompleksowa baza dla stron zainteresowanych tego typu aktami.

W 2017 r. Komisja Europejska kontynuowała doskonalenie rejestru grup ekspertów, w szczególności poprzez dodanie nowej sekcji poświęconej posiedzeniom, w której dokumenty przedstawione są w sposób bardziej uporządkowany i przyjazny użytkownikowi. Ponadto zwiększono również synergię między rejestrem grup eksperckich i rejestrem służącym przejrzystości poprzez zapewnienie automatycznego przekazywania danych o członkostwie w grupach eksperckich.

Równolegle rejestr służący przejrzystości nadal stabilnie się rozwija i obecnie liczy ponad 11 000 pozycji; do rejestru w 2017 r. dołączyło 2 430 nowych jednostek⁴. Wszystkie jednostki są sygnatariuszami wspólnego kodeksu postępowania. Rejestr służący przejrzystości to obecnie jeden z największych rejestrów tego typu na świecie.

Nowe innowacyjne rozwiązanie informatyczne zostało opracowane i wdrożone w celu poprawy ogólnej jakości danych i komfortu użytkowania. Ponadto od grudnia 2017 r. rejestr służący przejrzystości automatycznie dostarcza informacji na temat grup eksperckich Komisji⁵, do których zostali powołani rejestrujący, uzyskanych z rejestru grup eksperckich Komisji i innych podobnych jednostek⁶.

W kontekście propozycji Komisji Europejskiej dotyczącej nowego porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości⁷, Parlament Europejski przyjął mandat negocjacyjny 15 czerwca 2017 r.⁸, a Rada Unii Europejskiej – 6 grudnia 2017 r.⁹. W trakcie trwania prezydencji estońskiej w Radzie Unii Europejskiej odbyły się dwa międzyinstytucjonalne posiedzenia orientacyjne w dniach 6 września 2017 r. i 12 września 2017 r. Przedstawiciele polityczni wszystkich trzech instytucji zgodzili się na rozpoczęcie negocjacji w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości UE na początku 2018 r. Po posiedzeniach przygotowawczych na szczeblu technicznym pierwsze posiedzenie polityczne odbyło się 16 kwietnia 2018 r.

³ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5221_pl.htm

⁴ Liczba obejmuje jedynie podmioty zarejestrowane i aktywne na dzień 31 grudnia 2017 r.

⁵ Dotyczy to osób powołanych do reprezentowania wspólnego interesu zainteresowanych stron w określonym obszarze polityki, którzy nie reprezentują konkretnej zainteresowanej strony, ale kierunek polityki wspólny dla różnych organizacji zainteresowanych stron („członkowie kategorii B”) oraz dla organizacji w szerokim znaczeniu tego słowa, w tym przedsiębiorstw, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych, związków zawodowych, ośrodków akademickich, instytutów badawczych, kancelarii prawnych i firm konsultingowych („członkowie kategorii C”), zgodnie z decyzją Komisji C(2016) 3301 z 30 maja 2016 r.

⁶ <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?Lang=PL>

⁷ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:8a8de191-8648-11e6-b076-01aa75ed71a1.0004.02/DOC_1&format=PDF

⁸ <http://www.europarl.europa.eu/resources/library/media/20170622RES78125/20170622RES78125.pdf>

⁹ <http://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2017/12/06/transparency-register-council-agrees-mandate-for-negotiations/>

Przejrzystość w zakresie etyki komisarzy i byłych komisarzy zapewnia specjalna strona internetowa w ramach portalu Europa¹⁰.

Przy okazji dorocznego orędzia o stanie Unii w 2017 r. przewodniczący Jean-Claude Juncker ogłosił dziś nowy kodeks postępowania dla członków Komisji¹¹. Uaktualnione zasady postępowania wyznaczają nowe standardy etyczne w Europie. Nowy kodeks postępowania stanowi kontynuację działań przewodniczącego Junckera na rzecz większej przejrzystości, do której dąży od początku swojej kadencji, oraz przedłuża okres karencji z 18 miesięcy do dwóch lat dla byłych komisarzy do trzech lat dla przewodniczącego Komisji Europejskiej. Zmiany sięgają jeszcze dalej. Przewidują ustanowienie jaśniejszych zasad i bardziej rygorystycznych norm etycznych, a także zapewnienie większej przejrzystości w wielu dziedzinach. Nowy kodeks wszedł w życie w dniu 1 lutego 2018 r.

W dniu 12 września 2017 r., w ramach aktywnego podejścia do przejrzystości, Komisja Europejska zdecydowała się¹², w świetle wielu otrzymanych wniosków o umożliwienie dostępu do dokumentów na temat kosztów wyjazdów służbowych komisarzy, publikować co dwa miesiące przegląd kosztów wyjazdów służbowych każdego członka. Regularne przeglądy obejmują wszystkie wyjazdy służbowe, chyba że publikacja informacji zagrazi ochronie interesu publicznego w zakresie bezpieczeństwa publicznego, obrony i spraw wojskowych, stosunków międzynarodowych lub finansowej, pieniężnej lub gospodarczej polityki Unii lub państwa członkowskiego. Pierwsze przeglądy zostały opublikowane pod koniec lutego 2018 r.

W ramach zobowiązania Komisji Europejskiej do działania na rzecz przejrzystości zawartego w nowej strategii handlowej UE „Handel z korzyścią dla wszystkich” Komisja Europejska opublikowała na specjalnej stronie internetowej dokumenty negocjacyjne i sprawozdania z ostatniej rundy dotyczące obecnych porozumień handlowych UE i trwających negocjacji handlowych z krajami niebędącymi członkami UE¹³.

Komisja Europejska postanowiła również przyjąć ogólne podejście do przejrzystości oraz zapewnić maksymalny poziom otwartości podczas procesu negocjacyjnego ze Zjednoczonym Królestwem na mocy art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej. To również podkreślono w komunikacie Komisji na temat stanu postępów negocjacji ze Zjednoczonym Królestwem na mocy art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej, w którym Komisja Europejska potwierdziła, że „negocjacje przeprowadzono z bezprecedensową przejrzystością”. W 2017 r. Komisja Europejska aktywnie publikowała wiele istotnych dokumentów na specjalnej stronie internetowej, takich jak projekty stanowisk negocjacyjnych w sprawie określonych tematów negocjacji, dokumenty przedstawiające stanowisko UE, porządki obrad rund negocjacyjnych, wspólne noty techniczne UE i Zjednoczonego Królestwa, wspólny raport na temat postępów w pierwszej fazie negocjacji oraz projekt umowy o wystąpieniu.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/service-standards-and-principles/codes-conduct/ethics-and-integrity-eu-commissioners_pl

¹¹ Decyzja Komisji C(2018)700 z 31 stycznia 2018 r. w sprawie kodeksu postępowania członków Komisji Europejskiej.

¹² Decyzja Komisji C(2017)6200 z 12 września 2017 r. w sprawie kodeksu postępowania członków Komisji Europejskiej.

¹³ <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1395>

Dostęp do dokumentów

W ramach szeroko zakrojonego programu na rzecz przejrzystości prawo dostępu do dokumentów jest istotnym elementem zobowiązania Komisji do zachowania przejrzystości. Oprócz udostępniania posiadanych dokumentów w odpowiedzi na wnioski składane zgodnie z rozporządzeniem (WE) 1049/2001 Komisja Europejska publikowała także, w sposób aktywny i przyjazny dla użytkownika, szeroki zakres informacji i liczne dokumenty w swoich różnych rejestrach publicznych oraz na swoich stronach internetowych.

Niniejsze sprawozdanie sporządzono na podstawie art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001. Zawiera ono przegląd stosowania przez Komisję Europejską przepisów dotyczących dostępu do dokumentów w 2017 r. Podstawą sprawozdania są dane statystyczne, których podsumowanie znajduje się w załączniku¹⁴. Statystyki te pokazują liczbę wniosków otrzymanych w 2017 r. oraz odpowiedzi na nie udzielonych. Nie przedstawiają one liczby dokumentów, o które wystąpiono lub które (częściowo) ujawniono; takich dokumentów było znacznie więcej.

Choć wnioskodawcy mogą wnosić o dostęp do jednego dokumentu, częściej wnioskują o dostęp do wielu dokumentów lub nawet całych akt dotyczących konkretnego tematu lub konkretnej procedury. Dane statystyczne pokazują istotne znaczenie prawa dostępu do dokumentów w ramach ogólnej polityki Komisji Europejskiej w zakresie przejrzystości. Dokumenty, o które wystąpiono, zostały w całości lub częściowo ujawnione w 82% z 6 255 przypadków na etapie wstępnym, a szerszy lub nawet pełny dostęp przyznano w 46,9% z 299 analizowanych przypadków na etapie potwierdzającym.

Zasoby

W Komisji Europejskiej rozpatrywanie wniosków o wstępny dostęp do dokumentów odbywa się w sposób zdecentralizowany w różnych dyrekcjach generalnych i służbach Komisji. Każda dyrekcja generalna i służba wyznaczyła do tego zadania co najmniej jednego eksperta prawnego, działającego w charakterze „koordynatora dostępu do dokumentów”. W zależności od wielkości służby i liczby otrzymanych wniosków ci członkowie personelu korzystają z pomocy kilku pracowników administracyjnych i wspierających. Koordynator koordynuje projekty odpowiedzi z jednostkami odpowiedzialnymi za dane obszary polityki.

Wnioskami potwierdzającymi zajmuje się Sekretariat Generalny, aby zapewnić niezależną kontrolę administracyjną odpowiedzi wydanej na etapie wstępnym. Do tego zadania stworzono dziesięć pełnoetatowych stanowisko w Sekretariacie Generalnym dla osób prowadzących sprawy i personelu administracyjnego. Poza obowiązkiem dokonywania kontroli odpowiedzi wstępnych osoby te również dostarczają horyzontalnych wytycznych, szkoleń i porad wszystkim dyrekcjom generalnym i służbom Komisji Europejskiej w zakresie stosowania rozporządzenia (WE) nr 1049/2001. Zarządzają też systemem informatycznym obejmującym całą Komisję, służącym do rozstrzygania wstępnych i potwierdzających wniosków o dostęp do dokumentów, który obecnie przechodzi modernizację. Stabilnie rosnąca liczba nowych wniosków o dostęp do dokumentów od wejścia w życie rozporządzenia (WE)

¹⁴ O ile nie wskazano inaczej, dane statystyczne przedstawione w niniejszym sprawozdaniu są oparte na danych liczbowych pobranych z aplikacji informatycznych Komisji Europejskiej w dniu 13 marca 2018 r. Wartości procentowe w opisowej części sprawozdania są zaokrąglane do jednego miejsca po przecinku.

nr 1049/2001 oraz potrzeba większej przejrzystości w tym obszarze świadczy o konieczności przydzielenia Komisji Europejskiej wystarczających zasobów ludzkich i zasobów IT w celu zapewnienia wydajnego rozstrzygania wniosków o dostęp do dokumentów i osiągnięcia najlepszych możliwych korzyści dla obywateli.

1. REJESTRY I STRONY INTERNETOWE

W 2017 r. do rejestru dokumentów Komisji dodano 18 825 nowych dokumentów¹⁵ (zob. załącznik – tabela 1) kategorii C, COM, JOIN, OJ, PV, SEC bądź SWD¹⁶. W 2017 r. Komisja Europejska nie stworzyła ani nie otrzymała żadnych dokumentów sensytywnych¹⁷ należących do powyższych kategorii.

W 2017 r. na stronie internetowej portalu *Europa*¹⁸ poświęconej dostępowi do dokumentów odnotowano spadek liczby odwiedzin (12 618 w porównaniu z 15 496 w 2016 r.) i przeglądanych stron (16 876 w porównaniu z 23 290 w 2016 r., zob. załącznik – tabela 2).

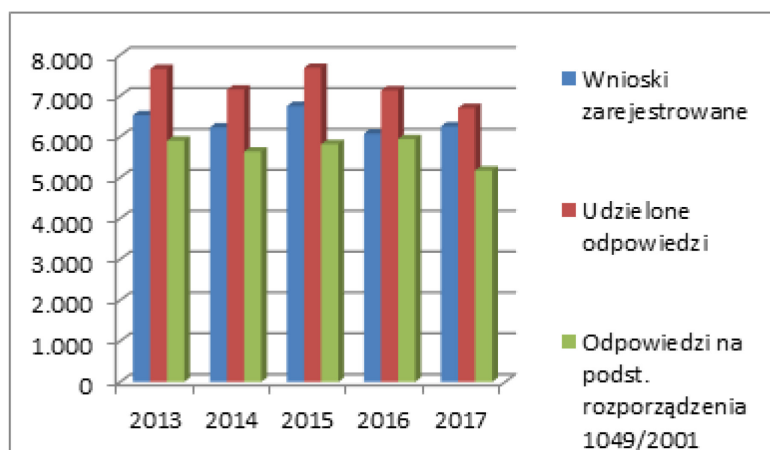
Obie platformy stały się ważnymi narzędziami wyszukiwania, umożliwiającymi obywatelom uczestniczenie w bardziej bezpośredni i aktywny sposób w procesie decyzyjnym i polityce Komisji Europejskiej w zakresie dostępu do dokumentów.

2. WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI OBJĘTYMI ZAKRESEM ROZPORZĄDZENIA (WE) NR 1049/2001

W 2017 r. Parlament Europejski, Rada Unii Europejskiej i Komisja Europejska w dalszym ciągu organizowały regularne spotkania techniczne na poziomie administracyjnym w celu wymiany doświadczeń, opracowania najlepszych praktyk i zapewnienia spójnego stosowania rozporządzenia (WE) nr 1049/2001.

3. ANALIZA WNIOSKÓW O DOSTĘP

3.1. Liczba wniosków

W 2017 r. liczba **wniosków wstępnych** zwiększyła się o prawie 3% (6 255 w porównaniu z 6 077 w 2016 r.). Liczba

¹⁵ Podobną liczbę dokumentów dodano w 2016 r. (18 523).

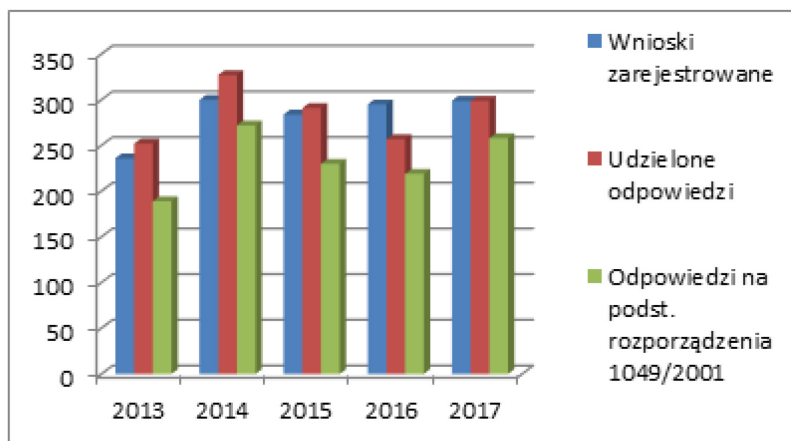
¹⁶ C: samodzielne akty Komisji; COM: wnioski ustawodawcze Komisji i inne dokumenty przekazane innym instytucjom, wraz z właściwymi dokumentami przygotowawczymi; JOIN: wspólne akty Komisji i wysokiego przedstawiciela; OJ: porządki obrad posiedzeń Komisji; PV: protokoły posiedzeń Komisji; SEC: dokumenty Komisji nieklasyfikujące się w żadnej innej serii; SWD: dokumenty robocze służb Komisji.

¹⁷ Do celów rozporządzenia nr 1049/2001 dokumenty sensytywne to dokumenty sklasyfikowane jako „top secret”, „secret” lub „confidential” (zob. art. 9 ust. 1 rozporządzenia 1049/2001).

¹⁸ Dostęp do dokumentów: https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/service-standards-and-principles/transparency/freedom-information/access-documents_pl

odpowiedzi wstępnych w oparciu o rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 zmniejszyła się o ok. 6% (z 7 137 w 2016 r. do 6 704 w 2017 r.)¹⁹.

Jeżeli chodzi o **wnioski potwierdzające** o dokonanie przez Komisję Europejską przeglądu wstępnych odpowiedzi z pełną lub częściową odmową dostępu, ich liczba nieznacznie wzrosła o 1% (299 w 2017 r. w porównaniu z 295 w 2016 r.), utrzymując trend stałego wzrostu od 2016 r. Liczba odpowiedzi potwierdzających w oparciu o rozporządzenie 1049/2001 zwiększyła się znacznie o ok. 15% z 219 w 2016 r. do 258 w 2017 r.

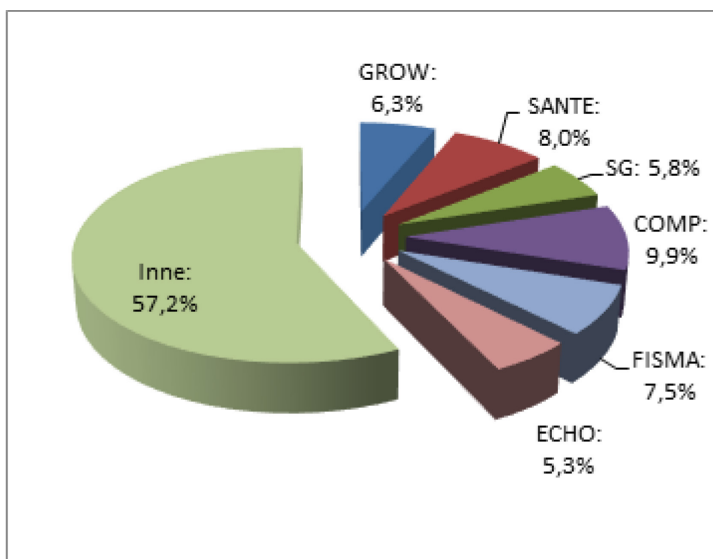

Liczba wniosków potwierdzających rozpatrywanych w 2017 r. była jednak wyższa, ponieważ w niektórych przypadkach wnioski jednego wnioskodawcy były przegrupowywane i rozpatrywane w jednej odpowiedzi (zob. załącznik – tabela 5).

3.2. Odsetek wniosków w podziale na dyrekcje generalne / służby Komisji Europejskiej (załącznik – tabela 10)

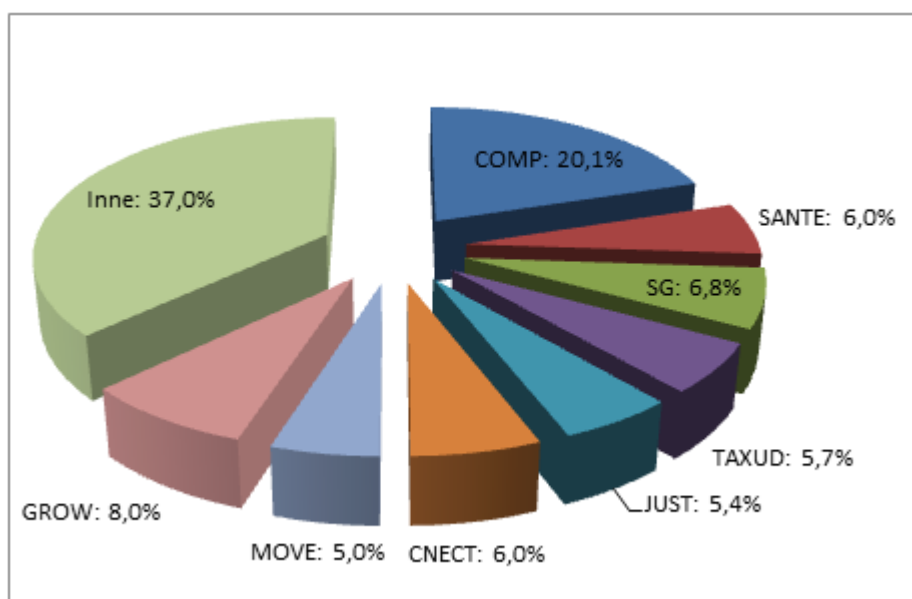
Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji otrzymała największy odsetek **wniosków wstępnych** (9,9% w porównaniu z 7,2% w 2016 r.), natomiast druga w kolejności była Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności, która odnotowała niewielki spadek z 8,0% w 2016 r. do 7,9% w 2017 r. Liczba wniosków wstępnych o dostęp do dokumentów, które są przechowywane przez Dyrekcję Generalną ds. Stabilności Finansowej, Usług Finansowych i Unii Rynków Kapitałowych wzrosła z 5,6% do 7,5% w 2017 r., wskutek czego znalazła się ona na trzecim miejscu.

¹⁹ Liczba ta zawiera także odpowiedzi, w których Komisja Europejska potwierdziła, że nie posiada żadnych dokumentów, o które wystąpiono. W takiej sytuacji wnioskodawcy mają prawo zaskarżyć brak dokumentów na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 przed Sądem.

Dyrekcja Generalna ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP (6,3%), Sekretariat Generalny (5,8%) i Dyrekcja Generalna ds. Pomocy Humanitarnej i Ochrony Ludności (5,3%) jako jedyne pozostałe dyrekcje generalne otrzymały po ponad 5% wszystkich wniosków wstępnych. Każda z pozostałych jednostek Komisji Europejskiej otrzymała nie więcej niż 4% wszystkich wniosków wstępnych.

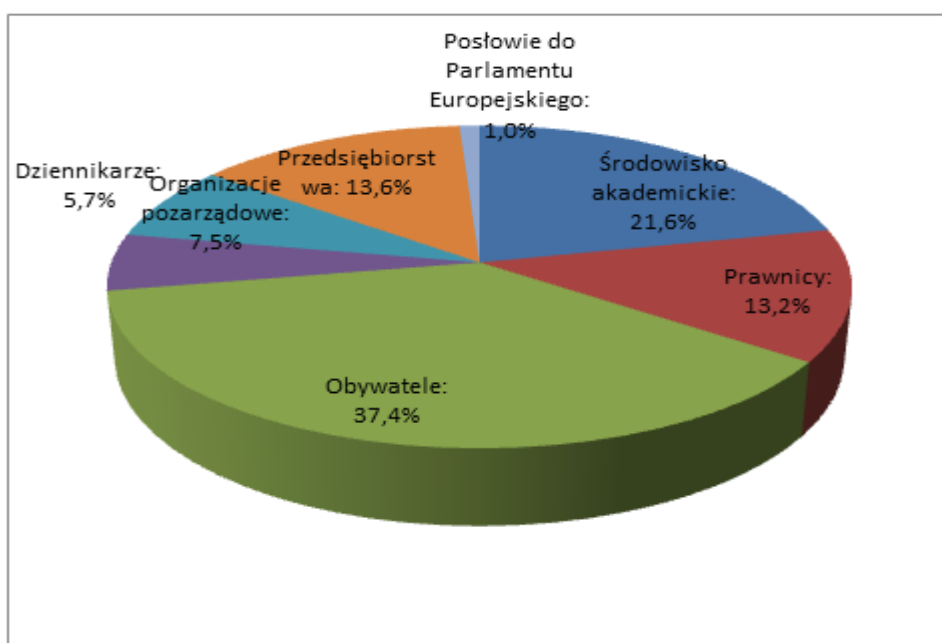
Jeżeli chodzi o **wnioski potwierdzające** otrzymane przez Sekretariat Generalny, najwyższy odsetek dotyczył odpowiedzi wstępnych udzielonych przez Dyrekcję Generalną ds. Konkurencji (20,1% w 2017 r. w porównaniu z 15,9% w 2016 r.). Druga w kolejności była Dyrekcja Generalna ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP (8,0%, w porównaniu z 5,86% w 2016 r.). Miejsce trzecie zajęły Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności oraz Dyrekcja Generalna ds. Sieci Komunikacyjnych, Treści i Technologii, które udzieliły po 6,0% odpowiedzi wstępnych (w porównaniu z 10,2% i 2,7% odpowiednio w 2016 r.).

Odpowiedzi wstępne każdej z trzech kolejnych jednostek Komisji Europejskiej stanowiły ponad 5% wszystkich wniosków potwierdzających (Dyrekcja Generalna ds. Podatków i Unii Celnej, Dyrekcja Generalna ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Konsumentów oraz Dyrekcja Generalna ds. Mobilności i Transportu). Odpowiedzi wstępne udzielone przez każdą z pozostałych jednostek Komisji Europejskiej dotyczyły nie więcej niż 5% wniosków o przegląd potwierdzający.

3.3. Profil społeczno-zawodowy wnioskodawców²⁰ (załącznik – tabela 8)

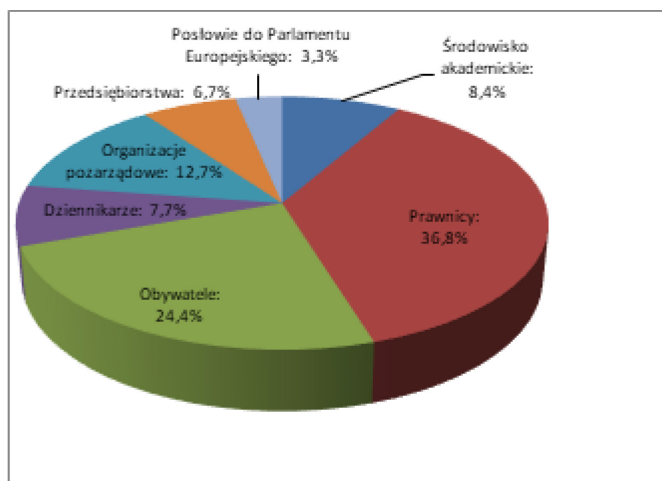
Większość **wniosków wstępnych** w 2017 r. w dalszym ciągu pochodziła od obywateli. Stanowiły one 37,4% wszystkich wniosków (w porównaniu z 38,3% w 2016 r.). Na drugim miejscu znalazły się ośrodki akademickie i analityczne (21,6% w 2017 r. w porównaniu z 16,0% w 2016 r.). Przedsiębiorstwa i prawnicy praktycy byli trzecią najbardziej aktywną kategorią, odpowiadając za odpowiednio 13,6% i 13,2% wniosków wstępnych (w porównaniu z odpowiednio 9,7% i 13,5% w 2016 r.).

Czwarte miejsce zajmowało społeczeństwo obywatelskie (organizacje pozarządowe), (7,5% w porównaniu z 11,9% w 2016 r.), następnie dziennikarze (5,7% w porównaniu z 5,9% w 2016 r.) oraz posłowie do Parlamentu Europejskiego (1,0% w 2017 r. w porównaniu z 4,8% w 2016 r.).

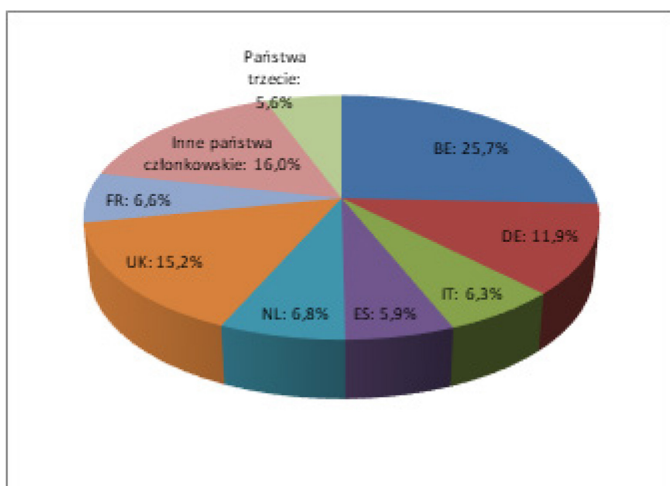
Większość **wniosków potwierdzających** w 2017 r. pochodziło od prawników praktyków. Stanowiły one prawie 37% wszystkich wniosków (36,8% w porównaniu z 26,4% w 2016 r.). Obywatele, odpowiadający za 24,4% wszystkich wniosków (w porównaniu z 30,2% w 2016 r.), byli drugą pod względem aktywności kategorią wnioskodawców.

²⁰ W swoich wnioskach wnioskodawcy mogą (choć nie muszą) wskazać swój profil społeczno-zawodowy (tj. wybrać jedną z siedmiu podanych kategorii). W celach statystycznych profil „obywatele” obejmuje wnioskodawców, którzy wskazali swój profil jako „obywatele”, oraz wnioskodawców, którzy nie wskazali profilu społeczno-ekonomicznego (tj. nie wybrali żadnej z siedmiu kategorii).

Zaraz za nimi było społeczeństwo obywatelskie (organizacje pozarządowe), stanowiące 12,7% wniosków (24,8% w 2016 r.). Ośrodki akademickie i analityczne zajmowały czwarte miejsce z wynikiem 8,4% (4,4% w 2016 r.), miejsce piąte dziennikarze z wynikiem 7,7% wniosków (8,1% w 2016 r.), a miejsce szóste przedsiębiorstwa z wynikiem 6,7% (3,1% w 2016 r.).

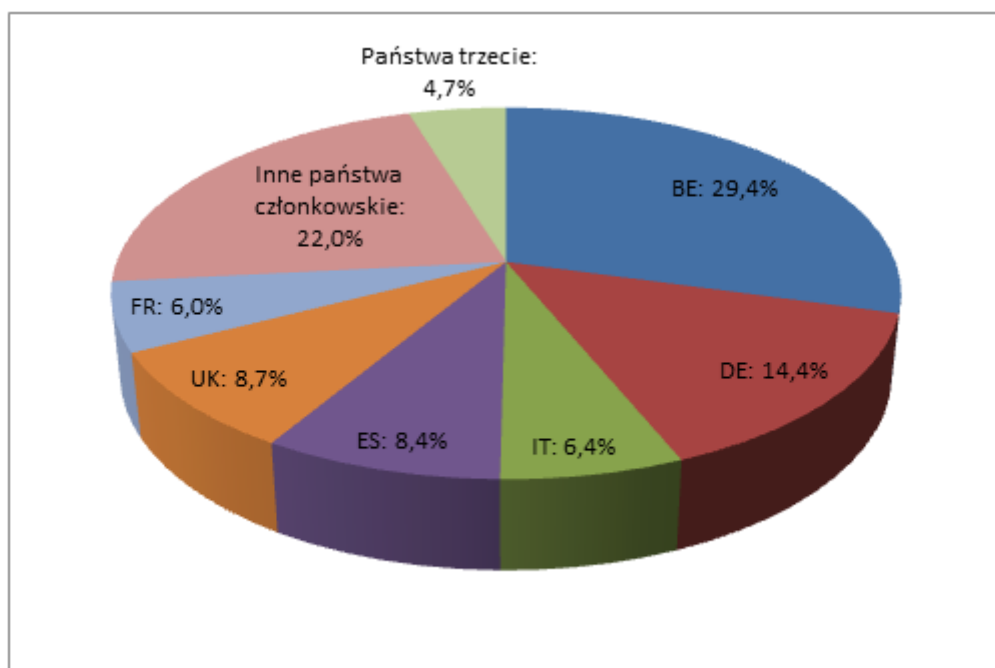
3.4. Geograficzne pochodzenie wnioskodawców (załącznik – tabela 9)

Jeżeli chodzi o geograficzny podział **wniosków wstępnych**, największy ich odsetek nadal pochodził od wnioskodawców z Belgii (25,7%, w porównaniu z 27,2% w 2016 r.), a następne w kolejności było Zjednoczone Królestwo (znacznym wzrostem z 10,0% w 2016 r. do 15,2% w 2017 r.) i Niemcy (11,9%, w porównaniu z 12,6% w 2016 r.). W dalszej kolejności były Niderlandy, Francja, Włochy i Hiszpania, a każde z tych państw odpowiadało za ponad 5 % wszystkich wniosków. Wnioski pochodzące z pozostałych 21 państw członkowskich stanowiły mniej niż 3% w przeliczeniu na państwo członkowskie.

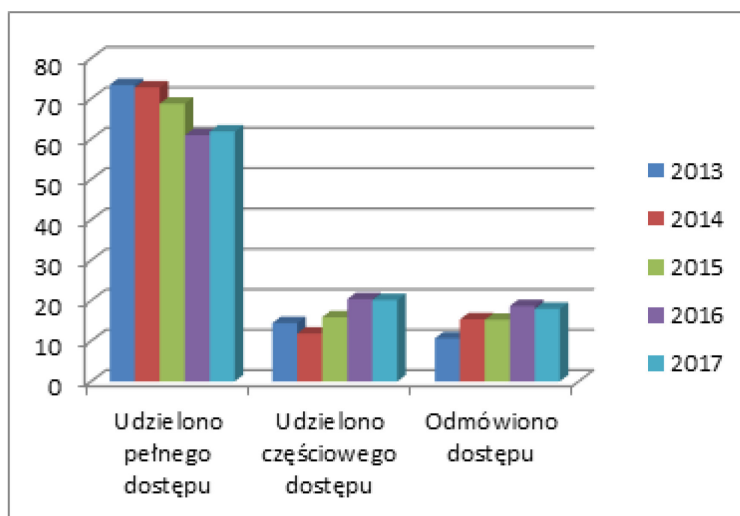
Prawo dostępu do dokumentów było w dalszym ciągu wykonywane również przez wnioskodawców zamieszkałych lub mających siedzibę w państwach trzecich, a ich wnioski wstępne stanowiły 5,62% wszystkich wniosków wstępnych (4,1% w 2016 r.).

Jeżeli chodzi o geograficzny podział **wniosków potwierdzających**, zdecydowanie największy ich odsetek pochodził od wnioskodawców z Belgii (29,4% w porównaniu z 33,2% w 2016 r.), a następnie w kolejności były Niemcy (14,4% w porównaniu z 13,2% w 2016 r.). Wśród pozostałych państw członkowskich jedynie ze Zjednoczonego Królestwa (8,7%), Hiszpanii (8,4%), Włoch (6,4%) i Francji (6,0%) pochodziło ponad 5% wniosków.

Wnioski pochodzące z pozostałych 21 państw członkowskich stanowiły nie więcej niż 3% w przeliczeniu na państwo członkowskie. Wreszcie wnioski od wnioskodawców zamieszkających lub mających siedzibę w państwach trzecich stanowiły 4,7% wszystkich wniosków (w porównaniu z 3,7% w 2016 r.).

4. STOSOWANIE WYJĄTKÓW OD PRAWA DOSTĘPU

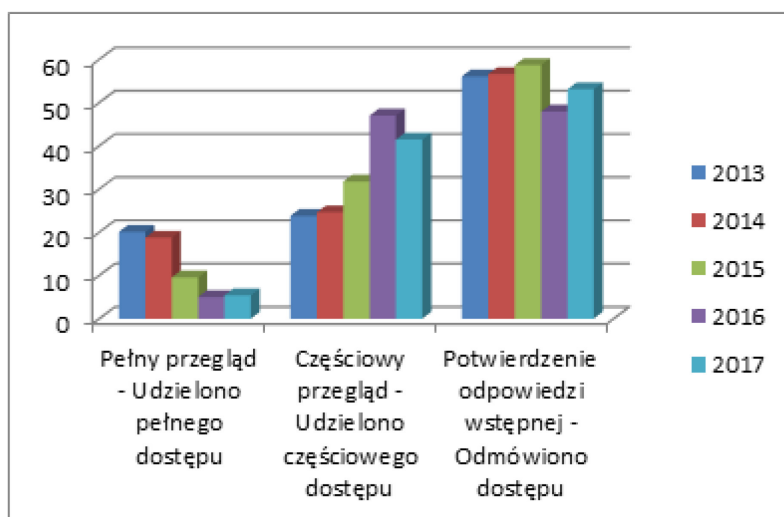
dostępu

4.1. Rodzaje udzielonego

W 2017 r. pełny lub częściowy dostęp do dokumentów udzielono w ponad 82% przypadków na **etapie wstępnym** (82,0% w porównaniu z 81,3% w 2016 r.). Pełnego dostępu udzielono prawie w 62% wszystkich przypadków. Stanowi to nieznaczny wzrost w porównaniu z poprzednim rokiem (60,9%).

Odsetek częściowo pozytywnych odpowiedzi pozostawał na stabilnym poziomie (20,2% w 2017 r. w porównaniu z 20,4% w 2016 r.). Nieznacznie niższy odsetek (17,98%) stanowiły wnioski w całości odrzucone w porównaniu z 2016 r. (18,7%) – zob. załącznik (tabela 4).

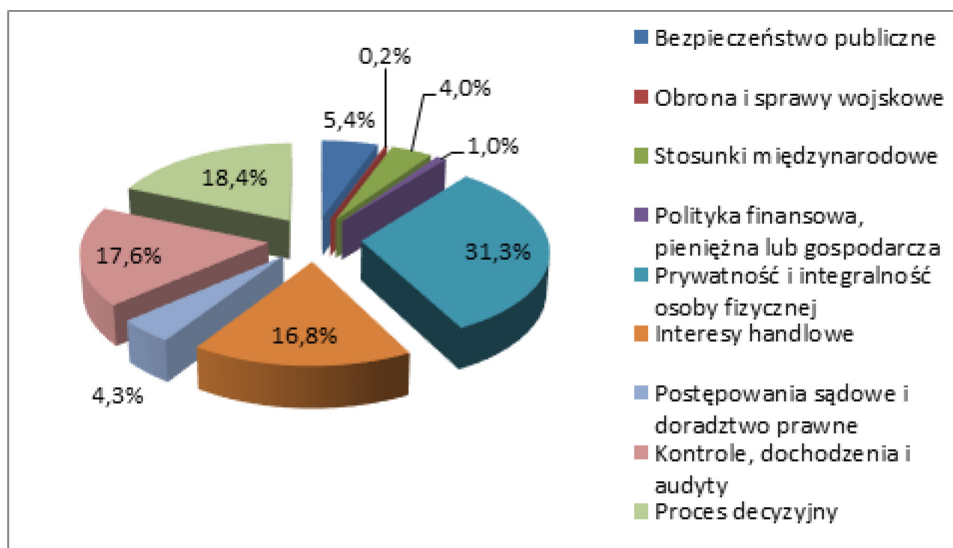
W 2017 r. co druga odpowiedź wstępna zakwestionowana w ramach wniosku potwierdzającego została (w całości lub częściowo) uchylona na **etapie potwierdzającym** (46,9 % w 2017 r. do 52 % w 2016 r.). Liczba wniosków potwierdzających skutkujących w pełni pozytywną odpowiedzią była nieznacznie wyższa (5,4%) niż w 2016 r. (5,0%) – zob. załącznik (tabela 6).

W 41,5% przypadków udzielono dostępu szerszego (choć nie pełnego) niż na etapie wstępnym (spadek w porównaniu z 47,3% w 2016 r.). Na poziomie potwierdzającym wstępna pełna odmowa została potwierdzona w 53,1% przypadków (w porównaniu z 47,9% w 2016 r.).

4.2. Przywoływane wyjątki w odniesieniu do prawa dostępu (załącznik – tabela 7)

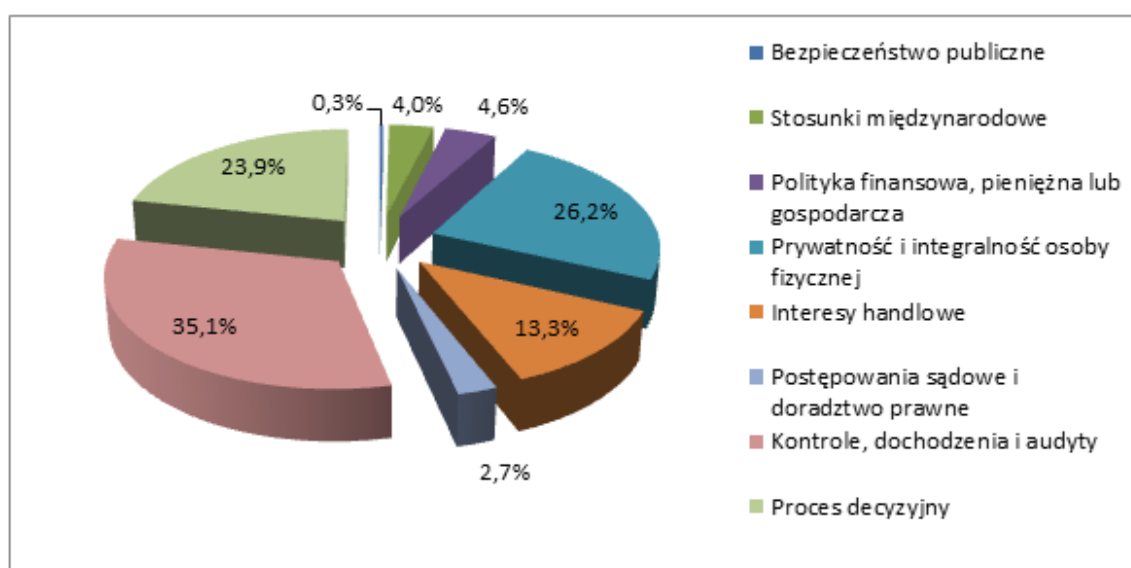
Ochrona prywatności i integralności osoby fizycznej nadal była główną przyczyną (pełnej lub częściowej) odmowy dostępu na **etapie wstępnym**, pozostając na stałym poziomie 31,3%. Jak w poprzednich latach, wiele odmów częściowych było spowodowanych potrzebą, wynikającą z obowiązującego ustawodawstwa dotyczącego ochrony danych, ukrycia nazwisk członków personelu niższego szczebla lub przedstawicieli osób trzecich pojawiających się w dokumentach.

Drugim najczęściej przywoływanym wyjątkiem była ochrona celu kontroli, dochodzeń i audytów (17,6% w 2017 r. w porównaniu z 16,2% w 2016 r.). Zajmujący trzecie miejsce wyjątek, którego celem była ochrona interesów handlowych, przywoływano znacznie częściej niż w 2016 r. (16,8% w 2017 r. w porównaniu z 13,7% w 2016 r.).

Względne stosowanie wyjątku ze względu na ochronę procesu decyzyjnego w instytucji zmniejszyło się (16,3% w 2017 r., w porównaniu z 18,8% w 2016 r.). Odsetek przypadków, w których zastosowano wyjątek ze względu na ochronę interesu publicznego w zakresie bezpieczeństwa publicznego – w odniesieniu do którego odnotowano znaczący wzrost w 2016 r. – obniżył się, a wyjątek ten zajmuje obecnie piąte miejsce (5,4% w 2017 r., w porównaniu z 7,3% w 2016 r.).

Na **etapie potwierdzającym** najczęściej przywoływanym – głównym powodem potwierdzenia (pełnej lub częściowej) odmowy dostępu była ochrona celu kontroli, dochodzeń i audytów, w przypadku której odnotowano wzrost o 57% w porównaniu z rokiem poprzednim (35,1% w 2017 r. w porównaniu z 20,3% w 2016 r.). Na drugim miejscu był wyjątek ze względu na ochronę prywatności i integralności osoby fizycznej (26,2% w porównaniu z 28,3% w 2016 r.). Wyjątek ze względu na ochronę interesów handlowych przywołyвано znacznie rzadziej (13,3% w 2017 r. w porównaniu z 15,9% w 2016 r.), wskutek czego znalazł się on na trzecim miejscu.

Miejsce czwarte i piąte zajęły kolejno wyjątek ze względu na ochronę procesu decyzyjnego instytucji (11,9%, w porównaniu z 20,3% w 2016 r.) i interesu publicznego dotyczącego finansowej, pieniężnej lub gospodarczej polityki UE lub państwa członkowskiego (4,7%, w porównaniu z 2,8% w 2016 r.).

5. SKARGI DO EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

W 2017 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich zamknął 25 skarg przeciwko Komisji Europejskiej dotyczących wniosków o dostęp do dokumentów²¹. Sześć z nich zamknięto z dalszymi lub krytycznymi uwagami²². Dla porównania w 2016 r. Europejski

²¹ Statystyki dotyczą spraw Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich obejmujących wszystkie jednostki Komisji Europejskiej poza Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych

²² Cztery sprawy z uwagami 682/2014/JF, 351/2016/OV, 5/2016/OI, 7/2016/PL. 21 spraw zostało zamkniętych bez żadnych uwag/dalszych działań.

Rzecznik Praw Obywatelskich zamknął mniej skarg (21), ale podobnie sześć z nich zostało zamkniętych z dalszymi lub krytycznymi uwagami²³.

W 2017 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wszczął dochodzenia w 25 nowych sprawach, w których dostęp do dokumentów był głównym lub pobocznym elementem skargi (jest to znaczny wzrost liczby spraw w porównaniu z 2016 r., gdy wszczęto 12 nowych dochodzeń, co odzwierciedla przykładanie większej wagi przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich do tego obszaru działalności).

6. KONTROLA SĄDOWA

W 2017 r. sądy UE wydały nowe istotne orzeczenia, które będą miały wpływ na praktyki Komisji Europejskiej w ramach przestrzegania rozporządzenia (WE) nr 1049/2001.

6.1. Trybunał Sprawiedliwości

Trybunał Sprawiedliwości wydał osiem wyroków dotyczących odwołania, w których Komisja była stroną postępowania.

W sprawie *Saint Gobain Glass przeciwko Komisji Europejskiej*²⁴ dotyczącej dostępu do dokumentów z krajów członkowskich zawierających informacje na temat środowiska, a w szczególności praw do emisji, Trybunał stwierdził, że koncepcja „procesu decyzyjnego”, o której mowa w wyjątku odnoszącym się do „procesu decyzyjnego” w art. 4 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001, odnosi się do poufności postępowań prowadzonych przez organy publiczne i nie obejmuje całej procedury administracyjnej, prowadzącej do danej decyzji.

Ponadto stwierdził, że ścisła wykładnia art. 4 ust. 3 w świetle art. 6 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1367/2006 (Konwencji z Aarhus) sugeruje również, że wewnętrzny charakter dokumentów lub ryzyko presji zewnętrznej nie są wystarczające, by wykazać poważną szkodę.

W dwóch wyrokach Trybunał dokładniej wyjaśnił, w jakim stopniu dokumenty będące częścią trwającego postępowania administracyjnego lub sądowego mogą być objęte ogólnym domniemaniem nieujawniania.

W wyroku w sprawie *Republika Francuska przeciwko Carlowi Schlyterowi*²⁵, Trybunał Sprawiedliwości po raz pierwszy zdefiniował pojęcie „dochodzenia” w trzecim tirecie art. 4 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001. Stwierdził, że wymóg przejrzystości, na którym opiera się dyrektywa (UE) 2015/1535 (poprzednia dyrektywa 98/34/WE) dotyczy również szczegółowych opinii wydanych przez Komisję Europejską lub państwo członkowskie co do zasady. Zasada ta zwykle dotyczy też komentarzy wydanych przez państwo członkowskie. Brak ogólnego domniemania nieujawniania może dotyczyć dokumentów przechowywanych przez Komisję Europejską w kontekście procedur

²³ Sześć spraw z dalszymi / krytycznymi uwagami: 2012/0803/TN, 2013/369/TN, 2014/0852/LP, 2014/1871/JN, 2014/2063/PMC i 2015/437/OMB. Trzy sprawy zamknięto ze wskazaniem dotyczącymi poprawy, a 12 spraw zamknięto bez żadnych dalszych działań.

²⁴ Wyrok z 13 lipca 2017 r. w sprawie *Saint Gobain Glass przeciwko Komisji Europejskiej*, C-60/15 P, EU:C:2017:540.

²⁵ Wyrok z 7 września 2017 r. w sprawie *Republika Francuska przeciwko Carlowi Schlyterowi*, C-331/15 P, EU:C:2017:639.

notyfikacyjnych zgodnie z tymi dyrektywami. W zamian dokumenty powinny być identyfikowane i oceniane indywidualnie.

Trybunał stwierdził w wyroku w sprawie *Szwecja i Spirlea przeciwko Komisji Europejskiej*²⁶, że dokumenty dotyczące postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego na etapie poprzedzającym wniesienie skargi, w ramach postępowania EU Pilot, mogą być objęte ogólnym domniemaniem poufności zgodnie z art. 4 ust. 2 tiret trzecie rozporządzenia (WE) nr 1049/2001.

W wyroku w sprawie *Komisja Europejska przeciwko Patrickowi Breyerowi*²⁷ Trybunał Sprawiedliwości doszedł do wniosku, że pisma procesowe stron postępowań w sądach UE nie są wyłączone ze stosowania rozporządzenia (WE) nr 1049/2001. Samo to, że Komisja Europejska otrzymała pisma procesowe za pośrednictwem Sądu nie ma żadnego wpływu na zastosowanie rozporządzenia (WE) nr 1049/2001, ponieważ Komisja Europejska przechowuje te dokumenty.

W sprawie *Typke przeciwko Komisji Europejskiej*²⁸ Trybunał potwierdził, że prawo dostępu do dokumentów instytucji dotyczy wyłącznie istniejących dokumentów przechowywanych przez daną instytucję i że nie można powoływać się na rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 w celu zobowiązania instytucji do stworzenia dokumentu, który nie istnieje. Tym samym wniosek o dostęp, który wymagałby od Komisji Europejskiej stworzenia nowego dokumentu, nawet jeśli taki dokument byłby oparty na informacjach już pojawiających się w istniejących dokumentach będących w jej posiadaniu, nie mieści się w zakresie rozporządzenia (WE) nr 1049/2001.

6.2. Sąd

Sąd wydał 14 wyroków dotyczących prawa dostępu do dokumentów, w których Komisja była stroną postępowania.

W czterech sprawach Sąd orzekł, że wniosek o unieważnienie decyzji Komisji Europejskiej był niedopuszczalny²⁹. W jednej sprawie odwołanie nie doprowadziło do wydania wyroku³⁰.

W pięciu sprawach Sąd oddalił skargę wnioskodawcy o unieważnienie decyzji potwierdzającej Komisji Europejskiej w sprawie dostępu do dokumentów, poprzez potwierdzenie stanowiska Komisji Europejskiej³¹. W dwóch sprawach Sąd (częściowo) unieważnił decyzję Komisji Europejskiej³².

²⁶ Wyrok z 11 maja 2017 r. w sprawie *Szwecja i Spirlea przeciwko Komisji Europejskiej*, C-562/14 P, EU:C:2017:356.

²⁷ Wyrok z 18 lipca 2017 r. w sprawie *Komisja Europejska przeciwko Patrickowi Breyerowi*, C-213/15 P, EU:C:2017:563.

²⁸ Wyrok z 11 stycznia 2017 r. w sprawie *Typke przeciwko Komisji Europejskiej*, C-491/15 P, EU:C:2017:5.

²⁹ Postanowienie z 7 czerwca 2017 r. w sprawie *De Masi przeciwko Komisji Europejskiej*, T-11/16, EU:T:2017:385; postanowienie z 4 maja 2017 r. w sprawie *De Masi przeciwko Komisji Europejskiej*, T-341/16, EU:T:2017:301; postanowienie z 19 lipca 2017 r. w sprawie *De Masi przeciwko Komisji Europejskiej*, T-423/16, EU:T:2017:546; postanowienie z 5 lipca 2017 r. w sprawie *Europen Environmental Bureau przeciwko Komisji Europejskiej*, T-448/15, EU:T:2017:503.

³⁰ Postanowienie z 14 grudnia 2017 r. w sprawie *Rogesa przeciwko Komisji Europejskiej*, T-475/17, EU:T:2017:919.

³¹ Wyrok z 23 stycznia 2017 r. w sprawie *Association Justice & Environment, z.s. przeciwko Komisji Europejskiej*, T-727/15, EU:T:2017:18; wyrok z 28 marca 2017 r. w sprawie *Deutsche Telekom AG przeciwko Komisji Europejskiej*, T-210/15, EU:T:2017:224; wyrok z 5 kwietnia 2017 r. w sprawie *Republika Francuska przeciwko Komisji Europejskiej*, T-344/15, EU:T:2017:250; wyrok z 7 września

Ogólnie rzecz biorąc, w odniesieniu do **wniošków o szerokim zakresie**, Sąd potwierdził, że instytucja może odmówić dostępu, jeżeli przeprowadzenie indywidualnej oceny stanowiłoby nieproporcjonalne obciążenie administracyjne i jeżeli wnioskodawca odmawia współpracy w celu znalezienia sprawiedliwego rozwiązania. Instytucja nie musi uzasadniać, dlaczego nie wzięła pod uwagę innych wariantów niż odmowa, ani też w takich przypadkach nie musi udostępniać dokumentów, które już zostały przez nią indywidualnie zbadane w ramach oceny obciążenia administracyjnego.

Jeśli chodzi o interesy handlowe, Sąd orzekł, że dokumenty złożone na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów nie są automatycznie objęte ogólnym domniemaniem odmowy dostępu. To, że dokument może być chroniony prawem własności intelektualnej wynikającym z przepisów sektorowych nie oznacza automatycznie, że dokument ten będzie uznany za tajemnicę handlową. Udostępnienie dokumentów zawierających informacje o poziomach narażenia na niebezpieczne substancje chemiczne może w niektórych przypadkach być uznane za uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym³³.

W odniesieniu do **celu dochodzeń** Sąd potwierdził ogólne domniemanie braku dostępności dokumentów dotyczących pomocy państwa. Wyjaśnił również, że uzasadnienie w decyzji potwierdzającej nie może zawierać wyłącznie odwołania do uzasadnienia w innych (załączonych) dokumentach, nawet jeśli mogą one być wykorzystane do poparcia konkretnych części tego uzasadnienia³⁴.

Sąd również ponownie potwierdził, że mimo ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska leżącej w interesie publicznym, ogólne względy dotyczące zasady przejrzystości i prawa społeczeństwa do bycia informowanym o pracy instytucji nie mogą uzasadniać ujawniania dokumentów odnoszących się do etapu poprzedzającego wniesienie skargi w ramach postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego³⁵.

Ponadto Sąd potwierdził swoje stanowisko przyjęte we wcześniejszych orzeczeniach, że instytucja UE, oceniając wniosek o dostęp do przechowywanych przez nią dokumentów, może wziąć pod uwagę więcej niż jedną przyczynę odmowy spośród przyczyn wskazanych w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001. W tym konkretnym przypadku, dotyczącym dochodzenia, przyjął on pogląd, że ujawnienie dokumentów, o które

2017 r. w sprawie *AlzChem AG przeciwko Komisji Europejskiej*, T-451/15, EU:T:2017:588; wyrok z 18 maja 2017 r. w sprawie *Verschuur przeciwko Komisji Europejskiej*, T-877/16, EU:T:2017:353.

³² Wyrok z 28 kwietnia 2017 r. w sprawie *Gameart sp.z o.o. przeciwko Komisji Europejskiej*, T-264/15, EU:T:2017:290; wyrok z 27 kwietnia 2017 r. w sprawie *Germanwings GmbH przeciwko Komisji Europejskiej*, T-375/15, EU:T:2017:289.

³³ Wyrok z 13 stycznia 2017 r. w sprawie *Deza przeciwko Komisji Europejskiej*, T-189/14, EU:T:2017:4.

³⁴ Wyrok z 27 kwietnia 2017 r. w sprawie *Germanwings GmbH przeciwko Komisji Europejskiej*, T-375/15, EU:T:2017:289.

³⁵ Wyrok z 23 stycznia 2017 r. w sprawie *Association Justice & Environment, z.s. przeciwko Komisji Europejskiej*, T-727/15, EU:T:2017:18.

wystąpiono, doprowadziłoby do naruszenia ochrony interesów handlowych zaangażowanych przedsiębiorstw oraz ochrony celu przedmiotowego dochodzenia³⁶.

W odniesieniu do dokumentów mających istotne powiązanie ze sporem sądowym na szczeblu UE Sąd potwierdził, że wyjątki ze względu na **ochronę postępowań sądowych i ochronę dochodzeń** nie mają zastosowania, gdy przedmiotowe dokumenty nie są sporządzone w kontekście konkretnego postępowania sądowego i nie można w sposób uzasadniony przewidzieć otwarcia etapu poprzedzającego wniesienie skargi w ramach postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Wspomnienie przyszłych postępowań w kontekście potencjalnego postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego jest niewystarczające. Podobnie wyjątek ze względu na cel dochodzeń nie ma zastosowania, gdy postępowanie na podstawie dyrektywy (UE) 2015/1535 (poprzednia dyrektywa 98/34/WE) zostanie zamknięte bez żadnych działań następczych ze strony Komisji Europejskiej, ponieważ w takich okolicznościach wszczęcie postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego pozostaje wyłącznie hipotetyczne³⁷.

W tym samym wyroku Sąd potwierdził, że przed odmową dostępu do dokumentu pochodzącego od państwa członkowskiego instytucja musi upewnić się, że państwo członkowskie oparło swoją odmowę na jednym z materialnych wyjątków wymienionych w art. 4 ust. 1-3, a podane przez niego przyczyny istnieją i zostały wskazane w jego własnej decyzji.

Jeśli chodzi o wnioski o wydanie opinii państw członkowskich do Komisji Europejskiej na podstawie art. 5, ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 w sprawie wniosków o dostęp do dokumentów otrzymanych na podstawie prawa krajowego, Sąd orzekł, że instytucja nie ma kompetencji do przyjmowania takich wniosków o wydanie opinii w odniesieniu do dokumentów, które nie pochodzą z tej instytucji, niezależnie od tego, czy przechowuje te dokumenty³⁸.

W 2017 r. Sąd nie wydał żadnych wyroków w zakresie prawa dostępu do dokumentów dotyczących odwołania od decyzji Sądu do spraw Służby Publicznej, w których Komisja Europejska była stroną postępowania.

6.3. Sprawy zawisłe w Sądzie

W 2017 r. w Sądzie wszczęto postępowanie w 15 nowych sprawach przeciwko decyzjom Komisji Europejskiej na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1049/2001³⁹. Ponadto

³⁶ Wyrok z 28 marca 2017 r. w sprawie *Deutsche Telekom AG przeciwko Komisji*, T-210/15, EU:T:2017:224.

³⁷ Wyrok z 5 kwietnia 2017 r. w sprawie *Republika Francuska przeciwko Komisji Europejskiej*, T-344/15, EU:T:2017:250.

³⁸ Wyrok z 28 kwietnia 2017 r. w sprawie *Gameart sp.z o.o. przeciwko Komisji Europejskiej*, T-264/15, EU:T:2017:290.

³⁹ Sprawy zawisłe w Sądzie: *Izba Gospodarcza Producentów i Operatorów Urządzeń Rozrywkowych przeciwko Komisji Europejskiej*, T-750/17; *ViaSat przeciwko Komisji Europejskiej*, T-734/17; *Evropaiki Dynamiki przeciwko Komisji Europejskiej*, T-730/17; *Commune de Fessenheim e.a. przeciwko Komisji Europejskiej*, T-726/17; *ClientEarth przeciwko Komisji Europejskiej*, T-677/17; *Viasat przeciwko Komisji Europejskiej*, T-649/17; *Rogesa przeciwko Komisji Europejskiej*, T-475/17; *Arca Capital Bohemia przeciwko Komisji Europejskiej*, T-441/17; *Arca Capital Bohemia przeciwko Komisji Europejskiej*, T-440/17; *Campbell przeciwko Komisji Europejskiej*, T-312/17; *RE przeciwko Komisji Europejskiej*, T-257/17; *CBA Spielapparate- und Restaurantbetriebs przeciwko Komisji Europejskiej*, T-168/17; *Sumner przeciwko Komisji Europejskiej*, T-152/17; *Hércules Club de Fútbol*

w Trybunale Sprawiedliwości wniesiono jedno nowe odwołanie przeciwko wyrokowi Sądu, w którym Komisja Europejska była stroną postępowania⁴⁰.

7. WNIOSKI

W 2017 r. Komisja Europejska w dalszym ciągu wypełniała swoje zobowiązanie na rzecz większej przejrzystości, zarówno na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 oraz w ramach szeroko zakrojonego programu na rzecz przejrzystości. Publikacje Komisji Europejskiej pomagają poprawić jakość oraz zwiększyć ilość informacji oraz liczbę dokumentów udostępnianych opinii publicznej za pośrednictwem jej strony internetowej.

Zostało to odzwierciedlone m.in. poprzez stopniowe wdrażanie Programu lepszego stanowienia prawa, politykę „drzwi obrotowych”, propozycję porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości oraz różne inicjatywy mające na celu zwiększenie aktywnej przejrzystości. Obejmowały one: systematyczne publikowanie informacji o spotkaniach liderów politycznych i urzędników wyższego szczebla Komisji z zainteresowanymi stronami, publikowanie istotnych dokumentów dotyczących bieżących negocjacji w sprawie wystąpienia ze Zjednoczonym Królestwem, uruchomienie internetowego międzyinstytucjonalnego rejestru aktów delegowanych oraz regularne publikowanie kosztów wyjazdów służbowych poszczególnych komisarzy.

Komisja Europejska nadal w aktywny i przyjazny dla użytkownika sposób publikowała szeroki zakres informacji i dokumentów dotyczących jej różnych działań o charakterze ustawodawczym i nieustawodawczym.

Prawo dostępu do dokumentów na żądanie, przewidziane w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, traktatach Unii Europejskiej i rozporządzeniu (WE) nr 1049/2001, pozostawało ważnym instrumentem, za pomocą którego Komisja Europejska wywiązuje się ze swojego zobowiązania dotyczącego przejrzystości.

Chociaż liczba wniosków potwierdzających wzrosła jedynie nieznacznie (299 w 2017 r. w porównaniu z 295 w 2016 r.), liczba wniosków o dostęp do dokumentów na etapie wstępnym wzrosła w sposób znaczący, z 6077 w 2016 r. do 6255 w 2017 r. Jednocześnie zwiększył się poziom złożoności wniosków. To pokazuje, że obywatele Unii Europejskiej i inni beneficjenci aktywnie korzystają ze swojego prawa dostępu do dokumentów przechowywanych przez Komisję Europejską.

Komisja Europejska pozostaje instytucją otrzymującą największą liczbę wniosków o dostęp do dokumentów. Wskutek wysokiego poziomu ujawniania dokumentów w następstwie licznych wniosków o udzielenie dostępu udostępniono wiele dokumentów. Równolegle w 2017 r. Komisja Europejska nadal publikowała wiele dokumentów i informacji na licznych stronach internetowych Komisji Europejskiej i w jej różnych rejestrach publicznych, obejmując wszystkie obszary działalności Unii Europejskiej.

przeciwko Komisji Europejskiej, T-134/17; Chambre de commerce et d'industrie métropolitaine Bretagne-ouest (port de Brest) przeciwko Komisji Europejskiej, T-39/17.

⁴⁰ *Sprawa AlzChem AG przeciwko Komisji Europejskiej, C-666/17 P.*